

УДК 378.018.4:616-036.21
DOI <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2022.81.44>

К. П. Осадча

доктор педагогічних наук, професор, професор
кафедри інформатики і кібернетики
Мелітопольського державного педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького

В. В. Осадчий

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри інформатики і кібернетики
Мелітопольського державного педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького

О. М. Спірін

доктор педагогічних наук, професор, проректор з цифровізації освітньо-наукової діяльності
ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»

В. С. Круглик

доктор педагогічних наук, професор, професор
кафедри інформатики і кібернетики
Мелітопольського державного педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького

СТАН ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ COVID-19

Стаття присвячена дослідженню обізнаності здобувачів вищої освіти щодо сутності змішаного, дистанційного, індивідуалізованого та адаптивного навчання та з'ясування їх досвіду участі в освітньому процесі з використанням цих технологій навчання до і після карантинних обмежень, спричинених епідемією коронавірусної хвороби. Визначено, що з початку пандемії науковцями були проаналізовані проблеми використання інформаційно-комунікаційних технологій як засобу організації і здійснення освітнього процесу в умовах карантину і досліджено досвід впровадження технологій змішаного та дистанційного навчання у освітній процес закладів вищої освіти. Науковцями було описано як позитивний так і негативний досвід організації змішаного чи дистанційного навчання у закладах вищої освіти, проведено дослідження ставлення студентів і викладачів до реалізованої організації змішаного або дистанційного навчання у закладах вищої освіти України. Проте не акцентовано уваги на застосуванні адаптивних технологій навчання та індивідуалізованого навчання. Постало питання дослідження досвіду участі студентів у дистанційному та змішаному навчанні, зокрема з використанням адаптивного та індивідуалізованого навчання. У результаті дослідження, що було проведено у 2021 році, було зроблено висновки про обізнаність студентів з технологіями змішаного і дистанційного навчання, про їх задоволеність традиційним навчанням та змішаним, порівняно з дистанційним навчанням, про переваги змішаного навчання (доступність, продуктивність, самостійність, врахування індивідуальних можливостей, комунікація, зацікавленість та цифровізація, колективність), про перепони для реалізації змішаного навчання, про застосовувані для організації змішаного навчання у закладах вищої освіти інформаційні технології, про не достатню обізнаність студентів з адаптивними технологіями навчання, а також про те, що адаптивному та індивідуалізованому навчанню у закладах вищої освіти приділяється не достатньо уваги.

Ключові слова: змішане навчання, дистанційне навчання, адаптивне навчання, індивідуалізоване навчання, досвід студентів.

Постановка проблеми. Зміни у епідеміологічній ситуації в Україні та світі, що відбулися з 2019 року у зв'язку із пандемією коронавірусної хвороби, спричинили широке використання технологій змішаного та дистанційного навчання. З початку пандемії науковцями були проаналізовані проблеми використання інформаційно-кому-

нікаційних технологій (ІКТ) як засобу організації і здійснення освітнього процесу в умовах карантину [1] і досліджено досвід впровадження технологій змішаного та дистанційного навчання у освітній процес закладів вищої освіти (ЗВО) [2], [3].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Науковці зазначили як про позитивний так і про

негативний досвід організації змішаного чи дистанційного навчання. Зокрема О.Г. Кузьмінська та ін. на основі проведеного дослідження реалізації електронного навчання у закладах вищої освіти України роблять висновок про те, що «не існує суттєвої різниці у проведенні асинхронних заходів в умовах дистанційного навчання в період COVID-19 у порівнянні з очним навчанням, синхронні ж комунікації, які превалюють у навчальних аудиторіях і яких так потребують студенти, не слід масштабувати», а «потрібно вивчити цілі та зміст конкретної дисципліни, очікувані результати навчання, мотивацію, потреби й можливості студентів, перш ніж приймати рішення про використання того чи іншого типу освітньої комунікації» [3]. Натомість М.Л. Аряєв та ін. з аналізу власного досвіду проведення дистанційного навчання в медичних закладах вищої освіти України роблять висновок про те, що дистанційне навчання не може бути альтернативою традиційному клінічному викладанню, а лише може «використовуватись в особливих умовах, таких як карантин COVID-19, а також як додатковий метод» [4]. Також науковцями було проведено дослідження ставлення студентів і викладачів до реалізованої організації змішаного [5] або дистанційного навчання [6] у закладах вищої освіти України. Зокрема О. А. Ташкінова, Є. В. Бойко, К. В. Дonya у результаті дослідження якості організації дистанційного навчання визначили, крім його недоліків, пропозиції, що були надані студентами, з метою покращення дистанційного навчання: розробка єдиного алгоритму роботи для усіх викладачів; впровадження чітких дедлайнів, як для викладачів, так і для студентів; налагодження комунікації між викладачами і студентами; надання завдання на увесь семестр з зазначеними датами здачі завдань; введення електронного щоденника та інші [7].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується означена стаття. Переважна більшість здобувачів освіти в Україні як і за кордоном під час карантинних обмежень, спричинених епідемією коронавірусної хвороби, отримали досвід повного дистанційного навчання та змішаного навчання (з використанням Інтернет-технологій). Виникло питання з'ясування особливостей цього досвіду: як здійснювалось дистанційне і змішане навчання, як за умов організації освітнього процесу за допомогою змішаних чи дистанційних технологій здійснювалася індивідуалізація навчання, які технології використовувались для проведення змішаного та дистанційного навчання.

Мета статті. З метою відповіді на ці питання у 2021 році було ініційовано дослідження стану організації змішаного навчання у закладах вищої освіти України під час пандемії COVID-19 та проведено опитування серед студентів українських

закладів вищої освіти щодо проблеми індивідуалізації та персоналізації під час змішаного навчання.

Виклад основного матеріалу. Опитування містило 27 закритих питань та 4 відкриті питання. Перші два питання були загального характеру: респондентам потрібно було обрати університет, в якому вони навчаються та зазначити здобувачем якого освітнього рівня освіти (перший (бакалаврат), другий (магістратура)). Наступні 25 закритих питань було згруповано таким чином:

1) питання, що стосуються досвіду студентів щодо змішаного навчання (7 питань) та використовуваних для його організації технологій;

2) питання щодо дистанційного навчання (8 питань);

3) питання про розуміння студентами сутності індивідуального навчання та адаптивних технологій навчання (6 питань);

4) питання на порівняння різних форм навчання (змішане, дистанційне, традиційне) та ставлення студентів до них (4 питання).

Метою дослідження було виявлення обізнаності здобувачів вищої освіти щодо змішаного, дистанційного, індивідуалізованого та адаптивного навчання та з'ясування їх досвіду участі в освітньому процесі з використанням цих технологій навчання до і після карантинних обмежень, спричинених епідемією коронавірусної хвороби.

У дослідженні взяли участь 200 студентів з таких університетів як Запорізький національний університет (8%), Бердянський державний педагогічний університет (4%), Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка (33%), Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського (12%), Львівський національний університет імені Івана Франка (8%), Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького (19%), Сумський державний університет (6%), Херсонський державний університет (3%), Херсонська державна морська академія (7%). 74% респондентів – студенти першого (бакалаврського) рівня освіти, 26% – другого (магістерського).

У результаті аналізу відповідей студентів на запитання запропонованої анкети було з'ясовано, що переважна більшість студентів мають уявлення про змішане (68%) та дистанційне (99,5%) навчання. Це також підтверджується уточнюючим наступним запитанням щодо того, чи дійсно студенти мають уявлення про сутність змішаного навчання. Переважна більшість студентів (78%) засвідчили своє вірне розуміння цього поняття як поєднання он-лайн навчання, традиційного та самостійного навчання [8].

Половина студентів зазначили, що викладачі у ЗВО застосовували змішане навчання, як поєднання традиційної (очної /заочної) та дис-

танційної форм навчання, до карантину. Проте лише 27,5% респондентів відмітили, що викладачі у ЗВО застосовували технології дистанційного навчання до карантину. Отже, це засвідчує, що переважна більшість здобувачів вищої освіти не мала досвіду використання технологій дистанційного навчання в освітньому процесі до початку карантину і переходу на змішане навчання з використанням дистанційних технологій.

Переважна більшість студентів (84%) зазначили, що викладачі стали використовувати технології дистанційного навчання під час карантину, і 14,5% - відмітили, що застосування дистанційних технологій в освітньому процесі відбувалося частково, тобто на одних дисциплінах використовувались на інших – ні, для одних занять (наприклад, лекційних) – так, для інших (навчальна чи виробнича практика) – ні.

Наступні питання анкети призначені для того, щоб студенти висловили свої думки щодо переваг та недоліків різних форм навчання (змішане, дистанційне, традиційне) та ставлення до них.

55,5% студентів зазначили, що під час традиційного навчання спілкування відбувається краще ніж під час змішаного (30,5%) чи дистанційного (14%).

Майже половина респондентів (48%) відмітили, що під час традиційного навчання отримували кращі оцінки. Такі відповіді є цікавими, адже під час дистанційного навчання у студентів більше можливостей для прояву академічної не доброчесності (плагіат, списування, шахрайство), а отже більше шансів для отримання кращої оцінки. Натомість на практиці це опитуванням не підтверджується, чого власне бояться викладачі під час запровадження дистанційного чи змішаного навчання. 34% опитуваних зазначили, що отримували кращі оцінки під час дистанційного навчання, а 18% – під час змішаного.

Під час опитування було поставлено також серію таких питань: На скільки відсотків вас задовольняє традиційне (очне/заочне) навчання? На скільки відсотків вас задовольняє дистанційне навчання? На скільки відсотків вас задовольняє змішане навчання? Відповіді здобувачів вищої освіти розподілились таким чином (рис. 1):

1) 25,5% зазначають, що *традиційне* навчання задовольняє їх на 100%, 41% – більше ніж 50%; 26% – 50% на 50%; 7,5% – до 50%;

2) 16% зазначають, що *дистанційне* навчання задовольняє їх на 100%, 22% – більше ніж 50%; 26,5% – 50% на 50%; 35,5% – до 50%;

3) 9% зазначають, що *змішане* навчання задовольняє їх на 100%, 27,5% – більше ніж 50%; 43% – 50% на 50%; 20,5% – до 50%.

Отже, не значна кількість здобувачів вищої освіти задоволені різними формами навчання (традиційне, дистанційне, змішане) на сто відсотків. Проте найбільш всього студентів задоволені традиційним навчанням більше ніж на 50% (41%), а також змішаним 50 на 50 – 43%.

Загалом можна зазначити, що здобувачі більше задоволені традиційним навчанням порівняно з дистанційним і змішаним, а якщо порівнювати змішане та дистанційне то, опитування засвідчує задоволеність змішаним навчанням на протигагу дистанційному.

Для уточнення того аспекту, а чим саме студентів задовольняє змішане навчання було поставлено запитання: Які переваги змішаного навчання вас найбільше влаштовують? У процесі відповіді на це питання респонденти могли записати свою власну відповідь або обрати наявні відповіді: доступність (навчальні матеріали доступні будь-коли і будь-де); продуктивність (можна обрати час, місце і темп навчання); самостійність (самостійне визначення що, коли,

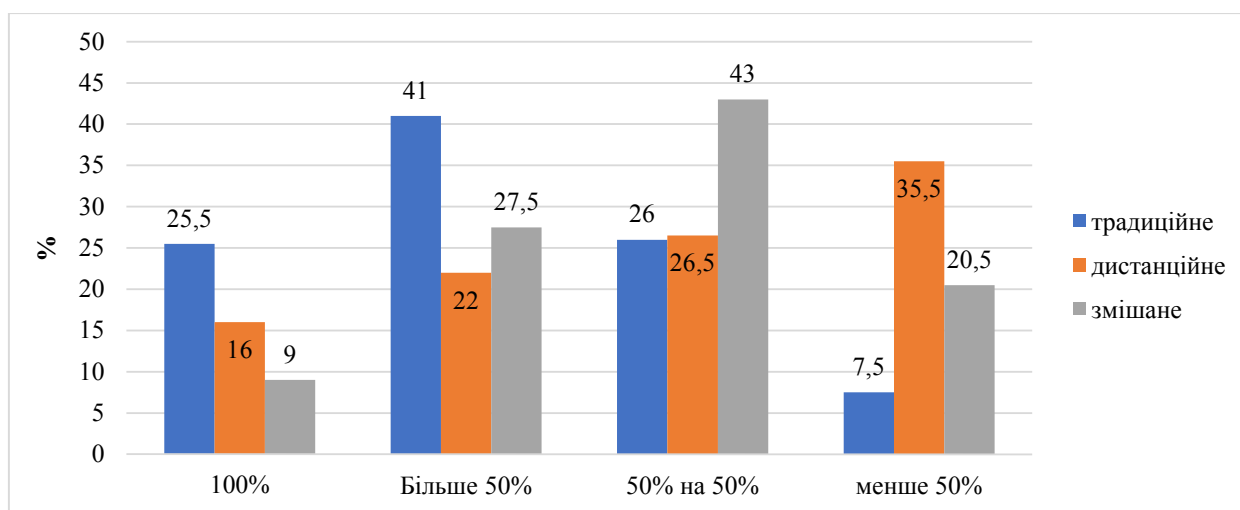

Рис. 1. Розподіл відповідей респондентів за питаннями про задоволеність різними формами навчання (традиційне, дистанційне, змішане)

як і де вивчати); зацікавленість (у такій формі цікавіше навчатися); врахування індивідуальних можливостей (дозволяє рухатися у власному темпі); комунікація (можливості спілкування з викладачем й іншими студентами будь-коли і будь-де); цифровізація (робота переважно з цифровими ресурсами); колективність (забезпечується за рахунок різноманітності типів контенту).

Переважний відсоток опитуваних (63,5%) вважають, що перевагою змішаного навчання є доступність, 62% – продуктивність, 50% – самостійність, 43,5% – врахування індивідуальних можливостей, 31% – комунікація, 18,5% – зацікавленість та цифровізація, 14% – колективність. 4% студентів вважають, що у змішаного навчання немає ніяких переваг (процитуємо їх відповіді: «Ніякі», «Змішане навчання не влаштовує», «Тільки традиційне», «Переваги відсутні!!!»).

На запитання про те, яке навчання (традиційне, дистанційне, змішане) здобувачі вищої освіти вважають найбільш якісним, було отримано такі відповіді: 1) найбільш якісне: традиційне – 131 особа, змішане – 47 осіб, дистанційне – 16 осіб; 2) якісне: змішане 121 – особа, традиційне – 50 осіб, дистанційне – 79 осіб; 3) найменш якісне: дистанційне – 105 осіб, змішане – 32 особа, традиційне – 19 осіб.

Отже, ці відповіді перегукуються із позицією студентів щодо задоволеності досліджуваними формами навчання, а саме традиційне навчання більшістю респондентів вважається найбільш якісним, а змішане навчання виступає більш якісним, порівняно з дистанційним навчанням.

У ході опитування ми поцікавилися також думкою студентів щодо того, чи змогли б вони навчатися якісно в умовах змішаного навчання. Половина студентів відповіла на це ствердно (так – 50%), 41% – не можуть однозначно сказати, чи змогли б якісно навчатися, а 9% – зазначили, що не змогли б навчатися якісно в умовах змішаного навчання. Тому постало запитання, що заважає студентам якісно навчатися в умовах змішаного навчання. Відповідаючи на це питання, респонденти могли записати свою власну відповідь або обрати наявні відповіді: якість Інтернету, відсутність або застарілість комп'ютера, навички володіння комп'ютерною технікою, мотивація до навчання, не впевненість у досягненні успіхів у навчанні, нічого, все подобається. 36% студентів зазначили, що змішане навчання їм подобається і нічого не заважає їм навчатися якісно. Інші студенти відзначили, що заважає низька якість Інтернету (34,6%), низька мотивація до навчання (24,5%), не впевненість у досягненні успіхів у навчанні (19,5%), відсутність навичок володіння комп'ютерною технікою (4%). 5% студентів надали на це питання свої відповіді, процитуємо: «Безвідповідальність деяких викладачів», «Цей вид навчання призведе до відсутності знань,

навичок і вмінь, а у підсумку до деградації особистості та нації», «Відсутність безпосереднього спілкування з викладачем», «Не надають виклик на сесію, тому важко поєднувати з роботою», «Немає живого спілкування, через це якість навчання погіршується». Отже, можна зробити висновок, що задоволеність якістю змішаного навчання залежить від таких причин як низька мотивація до навчання та їх не впевненість у досягненні успіхів у навчанні. На це може вплинути викладач за допомогою методів підвищення мотивації та шляхом створення ситуації успіху у навчанні, а отже таким чином можна збільшити відсоток студентів, які зможуть повноцінно брати участь в освітньому процесі в умовах змішаного навчання й отримувати якісну професійну підготовку.

Наступні питання анкети спрямовані на вивчення того, які інструментальні засоби організації змішаного навчання (платформи, Інтернет-технології, сервіси Інтернет) використовуються у закладах вищої освіти. Відповідаючи на це питання, респонденти могли записати свою власну відповідь або обрати запропоновані відповіді: ATutor, Blackboard, Claroline, Docebo, Dokeos, eFront, Moodle, Sakai, Не знаю. 28% опитуваних відзначили, що у їх закладі вищої освіти використовується така платформа навчання як Moodle, 14% – Classroom, 1,5% – Sakai, 4% – MixSumDu, 15,5% – не володіють інформацією щодо використовуваних технологій для організації змішаного навчання у своєму закладі вищої освіти. 26% – зазначили, що використовується Zoom, а 8% – Skype, проте Zoom і Skype не є платформами для дистанційного навчання, а являють собою програми для організації відеоконференцій. Так само 1% студентів використовують Microsoft Teams, проте це є платформою для командної роботи в Office 365. Отже, можна зробити висновок про те, що студенти мало обізнані із тими технологіями, які використовуються у закладі вищої освіти, в якому вони навчаються, для організації змішаного навчання.

Респондентам були поставлені також питання щодо реалізації контрольної функції в умовах змішаного чи дистанційного навчання. 43% студентів зазначили, що контроль в умовах дистанційного навчання здійснювався під час онлайн конференцій, 37,5% – шляхом надсилання виконаних завдань на пошту викладачу, 16% – за допомогою автоматизованого тестування, 2,5% – всі три варіанти, 1% – ніяк, не знаю. Переважна більшість студентів (81,5%) відмітили, що їх влаштовує дистанційне проведення іспитів. Це досить дивно корелює із тими відповідями, що були наведені вище щодо низької якості дистанційного навчання.

У руслі сучасних тенденцій індивідуалізації освіти у ході дослідження були поставлені питання щодо розуміння студентами сутності індивідуаль-

Таблиця 1

Аналіз додаткових відповідей студентів щодо досвіду їх участі в дистанційному, змішаному, адаптивному чи індивідуалізованому навчанні

Реакція	Кількість	Приклади
Дистанційне навчання		
позитив	24	«Вміння співпрацювати з викладачем та групою на відстані дає змогу більшою мірою розкритися», «Дуже комфортно вчитися, не потрібно ні під кого підлаштовуватись», «Достатньо було завдань, зручно їх отримувати і завантажувати на платформі Мудл, а також там відслідковувати оцінки», «Дистанційне навчання перевершує очне, адже студент сам розподіляє свій час, консультуючись із викладачем», «Не потрібно витратити зайвий час на дорогу, набагато зручніше виконувати завдання згідно власного розкладу».
негатив	17	«Сама ідея дистанційного навчання непогана, але через безвідповідальність деяких викладачів я більше віддаю перевагу традиційному очному навчанню», «Не всі викладачі контролюють кількість матеріалу, який можна освоїти за невеликий проміжок часу», «Дистанційно навчатись важче, буває поганий Інтернет і не завжди є можливість з'явитися на пару».
нейтралітет	2	«Це було складно, але все вийшло, хоча бракувало уроків онлайн».
Змішане навчання		
позитив	5	«Технології дають змогу навчатися і працювати».
негатив	8	«Матеріал подано не цікаво, не дуже запам'ятовується», «Цікаво, але не продуктивно»
нейтралітет	4	«Змішане навчання, на мій погляд, якісніше і зручніше, адже при безпосередньому контакті інформація засвоюється краще, а дистанційне форми виконання завдань є цікавими».
Адаптивне навчання		
позитив	9	«Адаптивне навчання певною мірою допомагає студенту відчути себе більш комфортно», «Адаптивне навчання створення для того, щоб викладач та студент нарешті змогли працювати в тандемі», «Допомагає студенту краще пристосуватись та підвищити працездатність».
негатив	2	-
нейтралітет	5	-
Індивідуалізоване навчання		
позитив	9	«Індивідуалізоване навчання дало мені змогу певною мірою навчитися покладатися тільки на всі свої знання», «Індивідуальне навчання дає змогу більш якісно вивчати дисципліни», «Надає можливість працювати у власному темпі та покращити мотивацію до навчання».
негатив	3	«Мало використовується, більшість завдань орієнтоване на середнього студента».
нейтралітет	4	-

ного навчання та адаптивних технологій навчання. 53% опитуваних зазначили про те, що мають уявлення про адаптивні технології навчання (на основі автоматизованого відстеження результатів проходження навчання викладачі коригують параметри, структуру, зміст і алгоритм навчання), та майже такий же відсоток студентів (53,5%) відмітили, що такі технології застосовуються у закладі вищої освіти. Разом із тим, 42,5% респондентів не змогли відповісти, які види адаптивності застосовуються викладачами в освітньому процесі (адаптація контенту, оцінювання, послідовності матеріалу чи кількох з перелічених елементів), 11,5% – зазначили, що не використовується, а інші відповіді розподілилися таким чином: адаптація контенту – 3%, адаптація оцінювання – 10,5%, адаптація послідовності матеріалу – 11,5%, адаптація кількох з перелічених елементів – 21%. Отже, можна зробити висновок, що адаптивне навчання не достатньо використовується у навчальному процесі закладів вищої освіти в Україні.

Згідно з відповідями студентів щодо відсотку викладачів, які використовують індивідуалізацію навчання в освітньому процесі, як орієнтацію на індивідуальні освітні пріоритети кожного, тобто коли кожен проходить власний шлях до засво-

ення того, що саме для нього є пріоритетним, не всі викладачі застосовують принцип індивідуалізації. 6% здобувачів вищої освіти зазначили, що 100% викладачів їх навчального закладу застосовують індивідуалізацію навчання; 25,5% – зазначили, що це роблять від 10% до 40% викладачів; 24,5% – більше 50%; 23% – 40-50%; 21% – до 10%. Щодо того, чи використовують ваші викладачі для індивідуалізації навчання інформаційно-комунікаційні технології, більшість студентів (56,5%) відповіли ствердно, 35% зазначили, що частково, а решта (8,5%) відповіли, що ні.

Серед загального числа опитуваних 36,5% здобувачів вищої освіти відповіли, що більшість викладачів враховують їх індивідуальні особливості у процесі навчання; 29% – меншість викладачів; 26,5% – половина викладачів; 8% – жоден викладач. Отже, можна зробити висновок, що індивідуалізації освітнього процесу у закладах вищої освіти приділяється не достатньо уваги.

Наприкінці опитування студентам були запропоновані відкриті питання щодо надання додаткових коментарів стосовно їх досвіду участі в дистанційному, змішаному, адаптивному чи індивідуалізованому навчанні у закладі вищої освіти, в якому вони навчаються.

Аналіз відкритих відповідей студентів показав, що переважній більшості з них не було чого додати від себе до запропонованих закритих питань. Адже на ці запитання відповіли від 8% до 21,5% респондентів. Аналіз негативних відповідей студентів свідчить про невдоволеність роботою викладачів, їх методами навчання чи структуруванням навчального матеріалу. Найбільш студенти не задоволені організацією дистанційного навчання. Щодо індивідуалізованого та адаптивного навчання, то з аналізу відкритих відповідей анкети можна зробити висновок про не достатній досвід участі здобувачів вищої освіти в освітньому процесі з використанням адаптивних технологій та індивідуалізованого навчання, або про їх не вміння проаналізувати отриманий досвід.

Висновки. Отже, широке поле для досліджень технологій змішаного та дистанційного навчання, що були використані під час пандемії COVID-19 для організації освітнього процесу в закладах вищої освіти дозволило порівняти їх із традиційним навчанням. У результаті проведеного дослідження серед 200 здобувачів вищої освіти двох рівнів (бакалаврський та магістерський) 9 закладів вищої освіти України було зроблено такі висновки: переважна більшість студентів брали участь і в змішаному і в дистанційному навчанні, що дозволяє їм порівняти ці технології; половина опитуваних віддають перевагу традиційному навчанню через якість спілкування та навчання, а порівняно з дистанційним навчанням здобувачів більш задовольняє змішане навчання; серед переваг змішаного навчання респонденти зазначили доступність, продуктивність, самостійність, врахування індивідуальних можливостей, комунікація, зацікавленість та цифровізація, колективність; як перепони для реалізації змішаного навчання студенти назвали якість Інтернету, відсутність або застарілість комп'ютера, навички володіння комп'ютерною технікою, мотивація до навчання, не впевненість у досягненні успіхів у навчанні, відсутність безпосереднього спілкування з викладачем, безвідповідальність деяких викладачів; для організації змішаного навчання у закладах вищої освіти використовуються різні технології, проте студенти не завжди обізнані з тим які саме з них використовуються в їх ЗВО; половина студентів ознайомлені з адаптивними технологіями навчання, проте не володіють інформацією, які види адаптивності застосовуються викладачами в освітньому процесі; адаптивному та індивідуалізованому навчанню у закладах вищої освіти приділяється не достатньо уваги. **Перспективи подальших досліджень** вбачаються у вивченні позитивного досвіду організації змішаного навчання з використанням адаптивних технологій та індивідуалізації навчання та запровадженні моделі освітнього процесу, яка зможе гнучко реа-

гувати на виклики часу. У такій моделі необхідно передбачити можливість поєднання традиційної взаємодії між учасниками освітнього процесу з он-лайн розробками для дистанційної форми освіти.

Список використаної літератури:

1. Осадча К., Осадчий В., Круглик В. Роль інформаційно-комунікаційних технологій під час епідемій: спроба аналізу. *Ukrainian Journal of Educational Studies and Information Technology*. 2020. № 8(1). С. 62–82. <https://doi.org/10.32919/uesit.2020.01.06>.
2. Voloshinov S., Kruglyk V., Osadchy V., Osadch, K., Symonenko S. Realities and prospects of distance learning at higher education institutions of Ukraine. *Ukrainian Journal of Educational Studies and Information Technology*. 2020. № 8(1). С. 1–16. <https://doi.org/10.32919/uesit.2020.01.01>.
3. Кузьмінська О.Г., Мазорчук М.С., Мокрієв М.В., Барна О.В. Прийняття синхронної й асинхронної освітньої комунікації до і під час пандемії COVID-19: емпіричне дослідження реалізації електронного навчання у закладах вищої освіти України. *Фізико-математическое образование*. 2021. № (4 (30)). С. 68–75. doi: 10.31110/2413-1571-2021-030-4-010.
4. Аряєв М.Л., Капліна Л.Є., Сеньківська Л.І., Павлова В.В. Перший досвід дистанційного навчання в медичних вузах України в умовах COVID-19-карантину. *Здоров'я дитини – Здоров'я Ребенка*. № 15(3). С. 195–199. <https://doi.org/10.22141/2224-0551.15.3.2020.204555>.
5. Осадча К. П., Осадчий В. В. () Аналіз досвіду змішаного навчання в іноземних закладах вищої освіти. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2021. № 60. С. 410–420.
6. Червінська Т., Петленко Ю. Проблеми та виклики дистанційного навчання у вищій освіті України під час пандемії COVID-19. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2021. № 27. С. 123–129. <https://doi.org/10.32837/apfs.v0i27.932>.
7. Ташкінова О. А., Бойко Є. В., Доня К. В. Оцінка якості організації дистанційного навчання студентів ОП «Соціальна робота» у ДВНЗ «ПДТУ» під час пандемії Covid-19 (за матеріалами соціологічного дослідження). *Вісник Приазовського державного технічного університету = Reporter of the Priazovskyi State Technical University*. Маріуполь, 2020. Вип. 6. С. 77–82.
8. Юрченко О. Змішане навчання: ключ до змін. *Матеріали конференцій МЦНД*. 2020. <https://doi.org/10.36074/04.12.2020.v4.05>.

Osadcha K., Osadchii V., Spirin O., Kruglyk V. The state of the problem of organizing the blended learning in higher education institutions of Ukraine during the COVID-19 pandemic

The research paper examines the awareness of higher education students about the essence of blended, distance, individualized and adaptive learning and clarifies their experience of participation in the educational process using these learning technologies before and after quarantine restrictions caused by the coronavirus epidemic. It is determined that since the beginning of the pandemic, scientists have analyzed the problems of using information and communication technologies as the means of organizing and implementing the educational process in quarantine. There was also studied the experience of introducing blended and distance learning technologies into the educational process of higher education institutions. Researchers described both positive and negative experience of the organization of blended or distance learning in higher education institutions, they also conducted the study of the attitude of students and teachers to the implemented organization of blended or distance learning in higher education institutions of Ukraine. However, no emphasis is placed on the use of adaptive learning technologies and individualized learning. The question arose of studying the experience of students' participation in distance and blended learning, in particular, using adaptive and individualized learning. As a result of a study conducted in 2021, conclusions were drawn about students' awareness of blended and distance learning technologies, conclusions were drawn about their satisfaction with traditional learning and blended, compared with distance learning, conclusions were drawn about the benefits of blended learning (accessibility, productivity, independence taking into account individual capabilities, communication, interest and digitalization, collectivity), conclusions were drawn about the obstacles to the implementation of blended learning, conclusions were drawn about the information technologies used to organize blended learning in higher education institutions, conclusions were drawn about the lack of awareness of students with adaptive learning technologies, as well as conclusions about that adaptive and individualized learning in higher education institutions is given little attention.

Key words: *blended learning, distance learning, adaptive learning, individualized learning, student experience.*